

Rīcība ugunsgrēka un citu ārkārtas situāciju gadījumos

Stājas spēkā: 05.11.2015
Dokumenta statuss: Effective
Dokumenta kods/versija: SOP000063/4-A
Aizstāj: SOP000063/3-A

Koordinators:

Ilze Kristone

Datums:
05.11.2015

Izstrādātājs:

I.Pētersone (ugunsdrošības un CA inženieris)
Ilze Kristone (Darba aizsardzības nodaļas vadītāja)

Datums:
02.11.2015

Saskaņotājs:

Rudite Vabule (Kvalitātes direktora vietnieks)

Datums:
02.11.2015

Apstiprinātājs:

Juris Bundulis (Valdes priekšsēdētājs)

Datums:
04.11.2015

Standartpriekšraksta mērķis – noteikt personu, kas atrodas uzņēmuma teritorijās, rīcību ugunsgrēka un citu ārkārtas situāciju gadījumos t.i. rīcību situācijās, kas apdraud cilvēka dzīvību, veselību, īpašumu vai vidi.

I. Rīcība ugunsgrēka un evakuācijas gadījumā

1. Pārtraukt darbu.
2. AFVRN K-3 atslēgt ventilāciju, citās darba vietās ventilācija atslēdzas automātiski.
3. Ja neskan ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēma, bet ir pamanīts ugunsgrēks, tad par to paziņot, nospiežot manuālo ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēmas ierīci (turpmāk tekstā - ugunsgrēka trauksmes pogu) - skat. 1.att.

1.att. Ugunsgrēka trauksmes poga

4. Sagaidīt apsardzes darbinieku un paziņot par ugunsgrēka trauksmes pogas nospiešanas iemeslu.
5. Informēt tiešo darba vadītāju, kā arī apkārt esošos darbiniekus par ugunsgrēku.
6. Ja ugunsgrēks ir neliels, un ir iespējams nodzēst saviem spēkiem, tad ņemt tuvākos ugunsdzēsības līdzekļus un dzēst, līdz ugunsgrēks tiek nodzēsts, ja ir veikti atbilstoši aizsardzības pasākumi – ir pietiekama redzamība, zināms atkāpšanās ceļš un nepieciešamības gadījumā pieejami elpošanas aizsardzības līdzekļi.
7. Situācijas pasliktināšanās gadījumā, vai ja ugunsgrēks ir izpleties lielā platībā un ir stiprs sadūmojums aiztaisīt telpās logus, izslēgt elektroierīces/elektroietaisies, paņemt savas personīgās mantas, aizvērt durvis (neaizslēgt), un, neradot paniku pa tuvāko un drošāko, evakuācijas ceļu (saskaņā ar stāva evakuācijas plānu, vai evakuācijas norādes zīmēm), doties uz evakuācijas izeju.
8. Pulcēties drošas pulcēšanās vietās (skat. 2.att.) un sekot tālākai informācijai.

2.att. Drošas pulcēšanās vieta

9. Ja telpas nav iespējams atstāt, gaidīt palīdzību no ārpuses, palikt drošākajā telpā, aizvērt durvis, noblīvējot tās ar slapju audumu, vai ar citiem materiāliem, kas samazina dūmu pieplūšanu telpā, signalizēt caur logu par savu atrašanās vietu, vai izmantojot, citus saziņas līdzekļus.

II. Rīcība saņemot automātisko ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēmas signālu

1. Pārtraukt darbu.
2. Iziēt no telpas, palūkoties apkārt, vai nav redzami dūmi vai uguns, un vai kāds ziņo par ugunsgrēka izcelšanos, gatavoties evakuācijai.
3. Ja signalizācijas sistēmas atskanēšanas iemesli nav zināmi, tad noskaidrot, tās atskanēšanas iemeslus, zvanot apsardzei tel. nr. **406 vai zvanot no mobilā telefona 67083406**.
4. Saņemot informāciju par ugunsgrēka izcelšanos, uzsākt evakuāciju:
  - 4.1. aiztaisīt telpās logus, izslēgt elektroierīces/elektroietāises, paņemt savas personīgās mantas, aizvērt durvis (neizslēgt), un, neradot paniku pa tuvāko un drošāko, evakuācijas ceļu (saskaņā ar stāva evakuācijas plānu, vai evakuācijas norādes zīmēm), doties uz evakuācijas izeju;
  - 4.2. pulcēties drošās pulcēšanās vietās (skat. 2.att.) un sekot tālākai informācijai;
  - 4.3. ja telpas nav iespējams atstāt, gaidīt palīdzību no ārpuses, palikt drošākajā telpā, aizvērt durvis, noblīvējot tās ar slapju audumu, vai ar citiem materiāliem, kas samazina dūmu pieplūšanu telpā, signalizēt caur logu par savu atrašanās vietu, vai izmantojot, citus saziņas līdzekļus.

III. Rīcība ķīmisko vielu vai maisījumu noplūdes gadījumā

1. Pārtraukt darbu.
2. Novērtēt situāciju un noskaidrot noplūdes iemeslu.
3. Ja iespējams, sākt likvidēt noplūdi pielietojot nepieciešamos individuālos aizsardzības līdzekļus.
4. Noplūdes likvidācijas un ierobežošanas pasākumus veikt atbilstoši konkrētās ķīmiskās vielas drošības datu lapā norādītajai informācijai.
5. Darbu atsākt tikai tad, kad bīstamība novērsta.
6. Ja noplūdi nav iespējams novērst vai apstādināt, tad padot trauksmi, nospiežot ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēmas manuālās ieslēgšanas pogu, vai informēt apsardzi zvanot tel. nr. **406 vai zvanot no mobilā telefona 67083406**.
7. Ziņot tiešajam darba vadītājam un brīdināt apkārtējos.
8. Ja ir cietušie, izsaukt medicīnisko palīdzību.
9. Neradot paniku, pa tuvāko un drošāko, evakuācijas ceļu (saskaņā ar stāva evakuācijas plānu, vai evakuācijas norādes zīmēm), doties uz evakuācijas izeju. Pulcēties drošās pulcēšanās vietās un sekot tālākai informācijai.

IV. Rīcība saņemot informāciju par ķīmisko vielu vai maisījumu noplūdi

1. Saņemot informāciju par ķīmisko vielu vai maisījumu noplūdi vai, sajūtot asu, kodīgu smaku, ja noplūde notikusi āra teritorijā:
  - 1.1. un atrodoties iekštelpās:
    - 1.1.1. pārtraukt darbu, izslēgt iekārtas, kondicionierus un ventilācijas sistēmu;
    - 1.1.2. aizvērt un noblīvēt (ar ūdenī samitrinātu audumu) logus, durvis, ventilācijas lūkas u.tml., signalizēt par savu atrašanās vietu izmantojot kādus pieejamos saziņas līdzekļus;

1.1.3. ja ir aizdomas par sprādzienbīstamas koncentrācijas izveidošanos telpā, neizmantojot elektroierīces;

1.1.4. sagatavot un uzvilkt atbilstošus individuālos aizsardzības līdzekļus, ja tādi ir. Ja nav individuālie aizsardzības līdzekļi, tad elpošanas ceļus aizsargāt ar ūdenī samērcētu vates-marles apsēju, vai citu vairākkārt salocītu gaisa caurlaidīgu materiālu;

1.1.5. sekot tālākai informācijai;

1.1.6. drošās telpas atstāt tikai pēc atbildīgo dienestu paziņojuma saņemšanas;

1.2. un atrodies ārā teritorijā:

1.2.1. pārtraukt darbu un meklēt patvērumu drošā pulcēšanās vietā ķīmiskas avārijas gadījumā iekštelpās K-18 un sekot tālākai informācijai;

1.2.2. ja nav iespējams atrast drošo patvērumu, steidzīgi doties prom no bīstamās zonas perpendikulāri vēja virzienam;

1.2.3. aizliegts tuvoties ķīmisko vielu vai maisījumu noplūdes vietai;

1.2.4. sekot tālākai informācijai;

1.2.5. drošās telpas atstāt tikai pēc atbildīgo dienestu paziņojuma saņemšanas.

2. Saņemot informāciju par ķīmisko vielu vai maisījumu noplūdi vai, sajūtot asu, kodīgu smaku, ja noplūde notikusi uzņēmuma iekštelpās:

2.1. pārtraukt darbu, izslēgt iekārtas, kondicionierus un ventilācijas sistēmu;

2.2. sagatavot un uzvilkt atbilstošus individuālos aizsardzības līdzekļus, ja tādi ir. Ja nav individuālie aizsardzības līdzekļi, tad elpošanas ceļus aizsargāt ar ūdenī samērcētu vates-marles apsēju, vai citu vairākkārt salocītu gaisa caurlaidīgu materiālu;

2.3. neradot paniku, pa tuvāko un drošāko, evakuācijas ceļu (saskaņā ar stāva evakuācijas plānu, vai evakuācijas norādes zīmēm), doties uz evakuācijas izeju. Pulcēties drošā pulcēšanās vietā ķīmiskas avārijas gadījumā iekštelpās K-18 un sekot tālākai informācijai;

2.4. ja nav iespējams pamest bīstamo zonu, tad aizvērt un noblīvēt (ar ūdenī samitrinātu audumu) logus, durvis, ventilācijas lūkas u.tml. signalizēt par savu atrašanās vietu izmantojot kādus pieejamos saziņas līdzekļus;

2.5. ja ir aizdomas par sprādzienbīstamas koncentrācijas izveidošanos telpā, neizmantojot elektroierīces;

2.6. sekot tālākai informācijai;

2.7. drošās telpas atstāt tikai pēc atbildīgo dienestu paziņojuma saņemšanas.

V. Rīcība darbā notikuša nelaimes gadījuma gadījumā

1. Ja noticis nelaimes gadījums darbā, cietušais, ja veselības stāvokļa dēļ tas ir iespējams, un nelaimes gadījuma liecinieki par to nekavējoties ziņo darba devējam, tiešajam darba vadītājam vai darba aizsardzības speciālistam.

2. Ja nelaimes gadījums darbā noticis uzņēmuma teritorijās, tad izsaukt palīdzību, darba laikā 08:00 – 17:00 paziņojot ārsta palīdzēi tel. nr. **285 vai 26304909**, veikt tūlītējos pasākumus.

3. Ja ir nepieciešams izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību darba laikā 08:00 – 17:00, to dara ārsta palīdzē.

4. Ja nelaimes gadījums notiek ārpus darba laika no plkst. 17:00-08:00, un ir nepieciešama neatliekamā medicīniskā palīdzība, tad zvanīt tel. nr. **113 vai 112**.

5. Informēt apsardzes darbiniekus par neatliekamās medicīniskās palīdzības izsaukšanas faktu un par nelaimes gadījumu - kurā korpusā, kurā telpā, kurā vietā teritorijā, tas ir noticis.

6. Līdz nelaimes gadījuma izmeklēšanas sākumam notikuma vietu saglabā neskartu, ja vien tā neapdraud cilvēku dzīvību, veselību un vidi, neizraisa avāriju vai ugunsgrēku un netraucē darba procesu.

7. Ja nav iespējams notikuma vietu saglabāt neskartu, uzreiz pēc nelaimes gadījuma dokumentāli fiksēt situāciju šajā vietā.

VI. Rīcība nezināmas izcelsmes vielas vai priekšmeta atrašanas gadījumā, ja ir aizdomas, ka tas satur sprādzienbīstamas, radioaktīvas, bīstamas ķīmiskas vai bioloģiskas vielas, kā arī ja konstatētas terorakta pazīmes

1. Pamanot, atrodot, vai saņemot informāciju (tajā skaitā anonīmu) par nezināmu izcelsmes vielu (turpmāk – bīstama viela) vai priekšmetu, neaiztikt to.

2. Ja notikusi saskarsme ar bīstamo vielu, censties pēc iespējas mazāk pieskarties jebkuram priekšmetam, kā arī sejai un apģērbam:

2.1. gadījumā, ja bīstamā viela ir nonākusi saskarsmē ar ādu, tad to rūpīgi nomazgāt, izšņaukt degunu, izskalot rīkli. Ja ir iespējams, noskaloties dušā;

2.2. gadījumā, ja bīstamā viela ir nokļuvusi uz apģērba, novilkt apģērbu un ielikt apģērbu plastikāta maisā, ko cieši noslēdz, vai citā noslēdzamā tarā.

3. Nezināmas izcelsmes vielas, vai priekšmeta atklāšanas gadījumā aizliegts veikt jebkādas darbības, piemēram izmantot mobilo tālruni vai rāciju 10 m attālumā no atrastā priekšmeta, kas varētu iedarbināt iespējamo spridzekli un tamlīdzīgi

4. Informēt tiešo darba vadītāju, kā arī apkārt esošos darbiniekus par radušos situāciju.

5. Nekavējoties ziņot apsardzei pa tel. nr. **406 vai zvanot no mobilā telefona 67083406.**

6. Nepielaist nevienu klāt notikuma vietai.

7. Sagaidīt apsardzes darbiniekus.

8. Pēc apsardzes atļaujas atstāt notikuma vietu, līdz tālākai situācijas noskaidrošanai.

9. Nepieciešamības gadījumā pēc atbildīgo dienestu uzaicinājuma evakuēties uz drošu pulcēšanās vietu.

VII. Rīcība elektroietaišu, elektroierīču bojājumu gadījumos

1. Elektroiekārtu bojājumu gadījumā (piem., dzirksteļošana, dūmu vai deguma smaka u.c.) izsaukt elektrotehnisko personālu (atbilstoši iekšējai sakaru un apziņošanas shēmai Form000402).

2. Informēt tiešo darba vadītāju un citus darbiniekus par radušos bīstamo situāciju.

3. Bojāto elektroiekārtu, ja iespējams atslēgt no elektrotīkla.

4. Zem sprieguma esošu elektroiekārtu dzēst ar ogļskābās gāzes vai pulvera ugunsdzēsības aparātiem.

5. Darbu atsākt tikai tad, kad bīstamība novērsta.

VIII. Rīcība ūdensapgādes un kanalizācijas bojājumu gadījumos

1. Ūdensapgādes un kanalizācijas bojājumu gadījumā izsaukt santehniķi (atbilstoši iekšējai sakaru un apziņošanas shēmai Form000402).
2. Informēt tiešo darba vadītāju un citus darbiniekus par radušos bīstamo situāciju.
3. Darbu atsākt tikai tad, kad bīstamība novērsta.

IX. Rīcība siltumapgādes bojājumu gadījumos

1. Siltumapgādes bojājumu un pārtraukumu gadījumā, izsaukt atbildīgo par siltumapgādi (atbilstoši iekšējai sakaru un apziņošanas shēmai Form000402).
2. Informēt tiešo darba vadītāju un citus darbiniekus par radušos bīstamo situāciju.
3. Darbu atsākt tikai tad, kad bīstamība novērsta.

X. Rīcība ventilācijas iekārtu, kondicionieru bojājumu gadījumos

1. Ventilācijas iekārtu un kondicionieru bojājumu un pārtraukumu gadījumā, izsaukt atbildīgo darbinieku (atbilstoši iekšējai sakaru un apziņošanas shēmai Form000402).
2. Informēt tiešo darba vadītāju un citus darbiniekus par radušos bīstamo situāciju.
3. Darbu atsākt tikai tad, kad bīstamība novērsta.

XI. Rīcība, ja teritorijā notiek siltumapgādes, ūdensapgādes, kanalizācijas, vai elektroapgādes bojājumi

1. Siltumapgādes, ūdensapgādes, kanalizācijas, vai elektroapgādes bojājumu vai pārtraukumu gadījumā, izsaukt atbildīgo darbinieku (atbilstoši iekšējai sakaru un apziņošanas shēmai Form000402).
2. Informēt tiešo darba vadītāju un citus darbiniekus par radušos bīstamo situāciju.
3. Darbu atsākt tikai tad, kad bīstamība novērsta.

XII. Vispārīgi jautājumi

1. Iekšējās sakaru un apziņošanas shēmas Form000402 izvietotas katrā stāvā pie evakuācijas plāniem vai citās brīvi pieejamās vietās (piemēram, pie ziņojumu dēļiem) un AFVRN katrā telpā, kur notiek ražošana. Civilās aizsardzības un ugunsdrošības inženieris, periodiski, saņemot informāciju par izmaiņām, veic datu atjaunošanu iekšējā sakaru un apziņošanas shēmā Form000402 un organizē shēmu nomaiņu.
2. Atsevišķas specifiskas rīcības ārkārtas situācijās var tikt noteiktas citā iekšējā dokumentācijā, piemēram, ražošanas standartpriekšrakstos, protokolos u.tml.